

Súd: Okresný súd Nové Zámky
Spisová značka: 6C/30/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4420202134
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Kornélia Harcsová
ECLI: ECLI:SK:OSNZ:2021:4420202134.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

G. súd M. S. sudkyňou L.. B. W. v spore žalobcu: F. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. S., T. XX, proti žalovanému: U., s. r. o., so sídlom Q., U. XX, I.: XX XXX XXX, v zastúpení: T.. B. W., advokátka, so sídlom Q., L. X/A, I.: XX XXX XXX, o určenie, že úver je bezúročný a bez poplatkov, takto

rozhodol:

I. Súd u r č u j e že Zmluva o úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa XX.XX.XXXX, uzavretá medzi žalobcom F. L. a U., s. r. o. je bezúročná a bez poplatkov.

II. Žalobcovi súd náhradu trov konania voči žalovanému n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou zo dňa 14.05.2020 sa žalobca domáhal určenia, že úver zo Zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXX je bezúročný a bez poplatkov. Zároveň žiadala priznať náhradu trov konania. Žalobu odôvodnil tým, že so žalovaným uzavrel dve zmluvy o úvere, pričom na základe Zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXX mu žalovaný poskytol titulom úveru sumu 300 eur, ktorý sa žalobca zaviazal vrátiť žalovanému spolu s poplatkom v sume 264 eur, a teda celkom sa zaviazal zaplatiť žalovanému sumu 564 eur v 12 mesačných splátkach vo výške 47 eur. Ročný úrok z úveru tak predstavuje viac než 100 %. Uviedol ďalej, že úver prestal splácať z dôvodu choroby, je invalidný dôchodca a má vážne zdravotné problémy. Žalovaný podal žalobu na rozhodcovský súd, rozsudkom Stáleho rozhodcovského súdu spoločnosti Slovenská rozhodcovská, a. s. sp. zn. SR 07079/14 zo dňa 03.11.2014 bol zaviazaný zaplatiť žalovanému istinu vo výške 101,98 eur, známy úrok vo výške 152,25 eur, známy úrok z omeškania vo výške 56,77 eur, poplatok vo výške 179,52 eur, úrok vo výške 32 % ročne zo sumy 101,98 eur od 11.09.2014 do zaplatenia a úrok z omeškania vo výške 8 % zo sumy 281,50 eur od 11.09.2014 do zaplatenia, zmluvnú pokutu vo výške 312 eur, trovy mediáčného konania vo výške 162,15 eur, poplatok za upomienky vo výške 20 eur a trovy rozhodcovského konania vo výške 282,31 eur, to všetko v mesačných splátkach po 120 eur pod hrozbou straty výhody splátok. Na základe tohto rozhodcovského rozsudku žalovaný podal návrh na nariadenie exekúcie, súdny exekútor v upovedomení o začatí exekúcie vyčíslil celkovú výšku pohľadávky žalovaného v sume 1291,01 eur k 25.03.2020. Naopak žalovaný vo svojom liste z 21.11.2019 žalobcovi oznámil, že eviduje z titulu poskytnutého úveru na základe Zmluvy o úvere č. 409500578 sumu 5774,07 eur. Žalobca ďalej uviedol, že má obavu, že exekúcia ohrozí jeho existenciu a žalovaným vyčíslená suma 5774,07 eur oproti požičanej sume 300 eur predstavuje neúnosný nepomer pre žalobcu ako invalidného dôchodku likvidačný.

2. Žalobca podal dňa 18.06.2020 návrh na pribratie osobitného subjektu, a to Úžera. org do konania, aby zastupoval jeho záujmy ako spotrebiteľa v konaní. Uznesením z 02.07.2020 súd osobitný subjekt pribral do konania.

3. Osobitný subjekt vo svojom vyjadrení zo dňa 02.08.2020 okrem iného namietal nedostatok plnomocenstva udeleného právnomu zástupcovi žalovaného, ako aj výšku odplaty za úver. Uviedol, že nie je možné vypočítať RPMN zo zmluvy o úvere, pretože zmluva o úvere žiadnu takúto položku neobsahuje, navyše žalovaný si uplatňuje úroky vo výške 91,25 % ročne z istiny, čo je všeobecne známa skutočnosť.

4. Žalovaný navrhol žalobu uznesením zamietnuť ako nedôvodnú. Zmluva o úvere bola medzi stranami uzavretá podľa zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, má všetky zákonom požadované náležitosti, v danom prípade sú dostatočné označenie subjektov a predmet zmluvy. Iné náležitosti sú fakultatívne, a nemôžu mať preto za následok bezúčnosť a bezpoplatkovosť zmluvy. V zmluve je uvedené, že veriteľ je oprávnený poskytnúť dlžníkovi úver v sume 200 eur a dlžník sa zaväzuje zaplatiť veriteľovi túto sumu zvýšenú o príslušný poplatok vo výške 150 eur, t.j. celkovo zaplatiť čiastku 305 eur v 10. mesačných splátkach po 35 eur počnúc dňom 07.05.2012 na účet veriteľa špecifikovaný vo všeobecných podmienkach poskytnutia úveru. Zákon č. 129/2010 Z. z. považuje zmluvu za bezúčnú a bezpoplatkovú v prípade ak dôjde naplneniu § 11. Z dôvodu, že nedošlo k naplneniu dôvodov, na ktoré napokon priamo žalovaný nepoukázal nemožno zmluvu o spotrebiteľskom úvere považovať za bezúčnú a bez poplatkov. Pri zmluve nemožno hovoriť o absencii výšky, počtu a termínu splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Každá jedna uvedená splátka je prednostne započítavaná na istinu, až po tom poplatok a úroky. Každý klient je o tom informovaný ústne. Keďže nemožno hovoriť o absencii výšky, počtu a termínu splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, nemožno považovať zmluvu za bezúčnú a bez poplatkov. Rovnako nemožno hovoriť o uvádzaní do omylu, pretože dlžníkovi bol jasne vysvetlený rozdiel medzi RPMN v prípade, ak si požiadal uplatnenie splátkového kalendára a nedodrží splátku tak, ako sa uvádza na prednej strane zmluvy. Zmluva obsahuje všetky obligatórne náležitosti vyžadované zákonom o spotrebiteľských úveroch. Regulácia odplaty podľa § 53 ods. 6/ Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata prevyšovať najvyššiu prípustnú odplatu, ktorú možno od spotrebiteľa pri poskytnutí peňažných prostriedkov požadovať. Odplata, ako aj podrobnosti o jej stanovení sú upravené vo vykonávacom predpise, a to nariadení vlády č. 87/1995 Z. z., ktoré definuje odplatu ako úrok, poplatky a akékoľvek iné plnenia alebo iné náklady, ktoré sú dohodnuté pri podpise spotrebiteľskej zmluvy a ktoré sú spojené s poskytnutím peňažných prostriedkov. Žalovaný je toho názoru, že v prípade úroku ide o plnenie, ktoré je dohodnuté pri podpise spotrebiteľskej zmluvy, ale nie je spojené s poskytnutím peňažných prostriedkov z dôvodu, že je spojené s užívaním a vrátením peňažných prostriedkov a úrok nie je ani vyžadovaný pri poskytnutí peňažných prostriedkov, ale až po poskytnutí peňažných prostriedkov. Je teda zrejme, že slovenské právo a slovenský zákonodarca poplatok za spracovanie zmluvy nielenže pripúšťa, ale aj výslovné uvádza.

5. Žalobca uzavrel zmluvu o úvere so žalovanou slobodne, vážne a zrozumiteľne, čo aj potvrdil svojím podpisom. Skutočnosť, že žalobca dodatočne usúdil, že zmluva je preňho subjektívne nevýhodná, ešte nezakladá absolútnu neplatnosť právneho úkonu a nemožno ju kvalifikovať ako nedostatok vážnosti vôle. Žalovaný má za to, že uzavretie zmluvy nemalo v žiadnom prípade za následok nezákonne postihnutie jeho majetku a vlastníctva. Niet pochyb o tom, že žalovaný je priemerným spotrebiteľom, nemožno hovoriť o nedostatku vážnosti vôle na strane žalovaného. Nedostatok opatrnosti spotrebiteľa taktiež nespôsobuje absolútnu neplatnosť právneho úkonu. Poukázal na rozsudky Súdneho dvora zo dňa 16.07.1998, zo dňa 12.01.2006 sp. zn.:C-XXX/XX vo veci K. D.-U..

6. Súd nariadil na prejednanie veci niekoľko pojednávaní, avšak žalobca sa nedostavil ani na jedno z pojednávaní, nedostavil ani osobitný subjekt, ktorý zanikol v priebehu konania a ani právny zástupca žalovaného, ktorý svoju neúčnosť riadne ospravedlnil. Súd preto podľa § 180 Civilného sporového poriadku, v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“ alebo „Civilný sporový poriadok“ v príslušnom tvare), vec prejednal a rozhodol na pojednávaní v neprítomnosti strán sporu.

7. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s písomnými dôkazmi, a to žalobou, odpoveďou na list z 21.11.2019, upovedomením o začatí exekúcie EX19058/15 zo dňa 25.03.2020, rozsudkom Stáleho rozhodcovského súdu sp. zn. SR 07079/14 zo dňa 03.11.2014, Zmluvou o úvere z 11.05.2012, prílohou k zmluve, prehľadom práv a povinností záväzkov vyplývajúcich zo zmluvy o úvere, vyjadrením žalovaného zo 04.06.2020, návrhom na pribratie osobitného subjektu Úžera. org., uznesením o pribratí osobitného subjektu do konania, vyjadrením osobitného subjektu s prílohami zo dňa 02.08.2020, pripojeným spisom tunajšieho súdu sp. zn. 11Er/524/2015 a zistil tento skutkový stav:

8. Zo zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXX uzavretej medzi stranami sporu dňa 11.05.2012 súd zistil, že žalovaný sa zaviazal poskytnúť žalobcovi úver v sume 300 eur, ktorý sa žalobca zaviazal vrátiť žalovanému spolu s poplatkom vo výške 264 eur, teda žalovanému zaplatiť celkom sumu 564 eur v 12 mesačných splátkach po 47 eur, počnúc dňom 07.06.2012. Zmluva je vyhotovená na vopred predtlačenom formulári, do ktorej boli dopisované niektoré údaje. V zmluve nie sú uvedené termíny splátok úveru, splátky nie sú rozčlenené na splátky istiny úveru, splátky úrokov z úveru a splátky poplatkov z úveru. V zmluve ďalej absentuje termín končenej splatnosti úveru, RPMN, priemerná RPMN, výška úrokov z úveru, druh úveru. Žalobca je v zmluve identifikovaný menom, priezviskom, rodným číslom, adresou trvalého pobytu a číslom občianskeho preukazu. Žalobca si zobral úver na účel odlišný od zamestnania, povolania či podnikania. Žalovaný odovzdal sumu úveru v hotovosti žalobcovi hneď pri uzavretí zmluvy, t. j. v ten istý deň, čo žalobca potvrdil svojím podpisom na zmluve.

9. Z výpisu splátok úveru súd zistil len toľko, že od 07.06.2012 mal žalobca uhrádzať mesačne sumu 47 eur, tieto splátky realizoval do 07.05.2013, pričom vo výpise po dátume 07.05.2013 je uvedený dátum 01.06.2012 a suma 5,52 eur, potom dátum 12.10.2012 so sumou 253 eur a 179,52 eur a následne od 16.01.2013 každý mesiac rôzne sumy, až po posledný zápis dňa 21.10.2013, kde je uvedené spolu 1236,87 eur.

10. Z listu žalovaného z 21.11.2019 bolo zistené, že k Zmluve č. XXXXXXXXXX eviduje žalovaný dlžnú sumu vo výške 5774,07 eur.

11. Z rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného spoločnosťou Slovenská rozhodcovská, a.s. so sídlom Bratislava, Karloveské rameno 8 sp. zn. SR XXXXX/XX zo dňa XX.XX.XXXX súd zistil, že žalobca bol zaviazaný zaplatiť žalovanému istinu vo výške 101,98 eur, známy úrok vo výške 152,25 eur, známy úrok z omeškania vo výške 56,77 eur, poplatok vo výške 179,52 eur, úrok vo výške 32 % ročne zo sumy 101,98 eur od 11.09.2014 do zaplatenia a úrok z omeškania vo výške 8 % zo sumy 281,50 eur od 11.09.2014 do zaplatenia, zmluvnú pokutu vo výške 312 eur, trovy mediálneho konania vo výške 162,15 eur, poplatok za upomienky vo výške 20 eur a trovy rozhodcovského konania vo výške 282,31 eur, to všetko v mesačných splátkach po 120 eur pod hrozbou straty výhody splátok. Na základe tohto rozsudku podal žalovaný ako oprávnený návrh na vykonanie exekúcia.

12. Z upovedomenia o začatí exekúcie v konaní sp. zn. EX 19058/15 súd zistil, že súdny exekútor T. D. B., PhD. uložil žalobcovi ako povinnému zaplatiť sumu 1291,01 eur titulom rozhodnutia Stáleho rozhodcovského súdu sp. zn. SR 07079/14 zo dňa 03.11.2014.

13. Súd v e c p r á v n e p o s ú d i l nasledovne:

14. Závazkové vzťahy zo zmluvy o úvere, bez ohľadu na povahu strán, sa spravujú treťou časťou Obchodného zákonníka (§ 261 ods. 3 písm. d/ zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka, v znení neskorších predpisov /ďalej len „OBZ“ alebo „Obchodný zákonník“ v príslušnom tvare/ v znení účinnom ku dňu uzavretia predmetnej zmluvy).

15. Podľa § 497 OBZ zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

16. Podľa § 262 ods. 1 OBZ, strany si môžu dohodnúť, že ich záväzkový vzťah, ktorý nespadá pod vzťahy uvedené v § 261, sa spravuje týmto zákonom.

17. Podľa § 262 ods. 2 OBZ, dohoda podľa odseku 1 vyžaduje písomnú formu.

18. Podľa § 269 ods. 2 OBZ, účastníci môžu uzavrieť aj takú zmluvu, ktorá nie je upravená ako typ zmluvy. Ak však účastníci dostatočne neurčia predmet svojich záväzkov, zmluva nie je uzavretá.

19. Podľa § 504 OBZ, dlžník je povinný vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky v dojednanej lehote, inak do jedného mesiaca odo dňa, keď ho o ich vrátenie veriteľ požiadal.

20. Podľa § 657 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka, v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“ alebo „Občiansky zákonník“ v príslušnom tvare) v znení účinnom ku dňu uzavretia predmetnej zmluvy, zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze, a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu.

21. Podľa § 658 ods. 1 OZ, pri peňažnej pôžičke možno dohodnúť úroky.

22. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, v znení účinnom ku dňu uzavretia predmetnej zmluvy (ďalej len „zákon č. 250/2007 Z. z.“), každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

23. Podľa § 52 ods. 1, 2, 3, 4 OZ v znení účinnom ku dňu uzavretia predmetnej zmluvy, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

24. Podľa § 53 ods. 1, 2, 3 OZ v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

25. Podľa § 53 ods. 5 OZ v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

26. Podľa § 53 ods. 6 OZ v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy, ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Pri posudzovaní obdobnosti prípadov sa prihliada najmä na finančnú situáciu spotrebiteľa, spôsob a mieru zabezpečenia jeho záväzku, objem poskytnutých peňažných prostriedkov a lehotu splatnosti.

27. Podľa § 54 ods. 1 OZ, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

28. Podľa § 54 ods. 2 OZ v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy, v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

29. Podľa § 39 OZ, v znení účinnom ku dňu uzavretia predmetnej zmluvy, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

30. Podľa § 41 OZ, ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu.

31. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení účinnom ku dňu uzavretia predmetnej zmluvy (ďalej len „zákon č. 129/2010 Z. z.“), spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona

je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

32. Podľa § 2 písm. a), b) a d) zákona č. 129/2010 Z. z. na účely tohto zákona sa rozumie

- a) spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania,
- b) veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti,
- d) zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

33. Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka (pozn. § 52 až § 60 OZ obsahujúce všeobecnú úpravu spotrebiteľských zmlúv) musí obsahovať aj ďalšie podstatné náležitosti taxatívne vypočítané v ust. § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z., medzi ktoré patrí aj druh spotrebiteľského úveru, doba trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, úroková sadzba spotrebiteľského úveru, RPMN, výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia, priemerná hodnota RPMN na príslušný spotrebiteľský úver platnú ku dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrtrok (§ 9 ods. 2 písm. a/, f/, i/ j/, k/ a y/ citovaného zákona).

34. Podľa § 11 ods. 1 písm. a) zákona č. 129/2010 Z. z. poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 a neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y) a § 10 ods. 1.

35. Podľa § 137 CSP, žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o

- a) splnení povinnosti,
- b) nároku na usporiadanie práv a povinností strán, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu,
- c) určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu, alebo
- d) určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

36. Podľa § 215 ods. 1 CSP, súd rozhodne na základe zisteného skutkového stavu.

37. Vykonaným dokazovaním súd mal za preukázané, že medzi stranami sporu vznikol dňa 11.05.2012 záväzkový právny vzťah založený zmluvou o úvere, na základe ktorého ešte v deň uzavretia zmluvy žalovaný poskytol žalobcovi úver v sume 300 eur, tento úver mal vrátiť žalovanému spolu s poplatkom v sume 264 eur, teda celkom mal zaplatiť žalovanému sumu 564 eur v 12 mesačných splátkach po 47 eur so začiatkom 07.06.2012.

38. Medzi stranami sporu bolo nesporné uzavretie predmetnej zmluvy o úvere, reálne odovzdanie sumy úveru 300 eur v hotovosti žalovaným žalobcovi v deň uzavretia zmluvy. Z vyjadrenie ani jednej zo strán nie je zrejmé v akej výške a koľko splátok zo strany žalobcu bolo z poskytnutého úveru zaplatených. Z rozsudku rozhodcovského súdu možno usudzovať, že žalobca z poskytnutého úveru uhradil sumu 198,02 eur, pretože žalovaný žiadal vyplatiť sumu 101,98 eur a pri výške poskytnutého úveru 300 eur, je suma 198,02 eur sumou splátok žalobcu. Ďalej z predložených listinných dokladov je zrejmé, že žalovaný od žalobcu si uplatňuje úrok vo výške 152,25 eur, úrok z omeškania vo výške 56,79 eur, poplatok vo výške 179,52 eur, úrok vo výške 32 % ročne zo sumy 101,98 eur od 11.09.2014 do zaplatenia a úrok z omeškania vo výške 8 % ročne zo sumy 281,50 eur od 11.09.2014 do zaplatenia, ako aj zmluvnú pokutu vo výške 312 eur. Samotný žalovaný žalobcovi listom z 21.11.2019 oznámil zostatok dlhu z poskytnutého úveru v sume 300 eur dňa 11.05.2012 už v sume 5774,07 eur.

39. Z vykonaného dokazovania je nepochybné, že predmetnú zmluvu uzavrel žalovaný ako dodávateľ v rámci svojej podnikateľskej činnosti so žalobcom ako spotrebiteľom, ktorý bol v zmluve označený údajmi typickými pre fyzickú osobu nepodnikateľa. Predmetná zmluva je nielen spotrebiteľskou zmluvou podľa § 52 a nasl. OZ, ale aj spotrebiteľským úverom podľa zákona č. 129/2010 Z. z., ktorý má

povahu osobitného zákona (lex specialis) tak vo vzťahu v Občianskemu zákonníku, ako aj vo vzťahu k Obchodnému zákonníku, a teda jeho ustanovenia majú prednosť pred ustanoveniami Občianskeho zákonníka aj pred ustanoveniami Obchodného zákonníka. Neobstojí argumentácia žalovaného o voľbe režimu Obchodného zákonníka na predmetný zmluvný vzťah, ani odkaz na ustanovenie § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka, podľa ktorého by predmetná zmluva mala byť nepomenovanou zmluvou, ani argumentácia o tom, že zmluva o úvere je tzv. absolútnym obchodom. V danom prípade ide o tzv. formulárovú zmluvu na predtlačenom formulári, do ktorej boli dopísané iba niektoré údaje. Na aplikácii osobitných zákonov na ochranu spotrebiteľa a Občianskeho zákonníka na predmetný záväzkový vzťah nič nemení ani skutočnosť, že zmluva o úvere je tzv. absolútnym obchodom (§ 261 ods. 3 písm. d/ OBZ v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy), pretože pôsobnosť Obchodného zákonníka je eliminovaná ochranou spotrebiteľa, a uzatváranie tzv. absolútnych obchodov medzi dodávateľom a spotrebiteľom je platné iba v rozsahu obsahujúcom úpravu výhodnejšiu pre spotrebiteľa.

40. Predmetná zmluva o úvere je zmluvou o spotrebiteľskom úvere, ktorá neobsahuje obligatórne zákonné náležitosti podľa zákona č. 129/2010 Z. z. v príslušnom znení, a to druh spotrebiteľského úveru, dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, RPMN, výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia, priemernú hodnotu RPMN na príslušný spotrebiteľský úver platnú ku dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrtrok (§ 9 ods. 2 písm. a/, f/, i/ j/, k/ a y/ citovaného zákona), a preto sa poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov priamo zo zákona (§ 11 ods. 1 písm. a/ zákona č. 129/2010 Z. z. v príslušnom znení).

41. Predmetom konania je určovací žaloba, ktorou sa žalobca domáhal určenia, že uzavretá zmluva o revolvingovom úvere je bez úrokov a poplatkov a určenia, že predmetná zmluva o úvere je neplatná. Súd bol toho názoru, že takto formulovaná žaloba je žalobou o určenie práva podľa ustanovenia § 137 písm. c) CSP, v zmysle ktorého žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem, pričom naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného právneho predpisu. Podľa ustanovenia § 3 ods. 5/ Zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa spotrebiteľ má možnosť domáhať sa na súde ochrany proti porušeniu svojich práv ustanovených zákonom proti porušovateľovi týchto práv. Žaloba je nepochybne tým procesným právnym úkonom, ktorým sa spotrebiteľ domáha takejto ochrany, pretože žalobou uplatňuje svoje právo na súdnu ochranu ohrozeného alebo porušeného práva. Súd ďalej poukazuje na aktuálne znenie (účinné od 01.01.2018) ustanovenia § 11 ods. 4/ zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných pôžičkách (ďalej len „ZoSÚ“), ktoré výslovne uvádza, že spotrebiteľ má možnosť žalobou sa domáhať určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru. Uvedená novela ZoSÚ bola do právneho poriadku implementovaná s účinnosťou od 01.01.2018 zák. č. 279/2017 Z. z., ktorým sa novelizoval zák. č. 483/2001 Z. z. o bankách a čl. XII bod 39 aj zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Ustanovenie § 11 ods. 4/ ZoSÚ je procesné a účinný zákon v prechodných ustanoveniach neupravuje iný režim pre právne vzťahy vzniknuté pred touto zmenou. Podmienky pre posúdenie platnosti, či neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, resp. bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru určuje hmotné právo platné v čase uzatvorenia konkrétnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Z uvedeného preto možno konštatovať, že možnosť žaloby podľa § 137 písm. d) CSP vyplýva okrem ustanovenia § 3 ods. 5/ zák. č. 250/2007 Z. z. o v ochrane spotrebiteľa a od 01.01.2018 aj z ustanovenia § 11 ods. 4/ ZoSÚ. Okrem toho bol súd toho názoru, že je splnená podmienka žalovateľnosti aj pokiaľ ide o naliehavý právny záujem. Žalobou s daným určovacím petitom sa môže dosiahnuť odstránenie spornosti žalobcovho práva alebo neistoty v jeho právnom vzťahu.

42. Predmetná zmluva bola uzavretá vo forme formulárovej zmluvy, do obsahu ktorej nemohol žalobca ako spotrebiteľ zasiahnuť, súd podrobil podmienky predmetnej zmluvy súdnej kontrole za účelom zistenia, či nie sú pre spotrebiteľa neprijateľné. Občiansky zákonník obsahuje iba demonštratívny výpočet neprijateľných zmluvných podmienok, a teda neexistuje prekážka, ktorá by súdu bránila vyvodiť dôsledky neprijateľného neplatného dojednania v neprospech spotrebiteľa podľa § 53 ods. 1 OZ. Neprijateľnou zmluvnou podmienkou je taká zmluvná podmienka, ktorá vyvoláva hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, ktorý je slabšou zmluvnou stranou v záväzkovom vzťahu. Znaky neprijateľnej zmluvnej podmienky napíňa nielen tá podmienka,

ktorá je neprimeranou, ale aj podmienka, ktorá je neurčitá alebo je v rozpore s „ratio legis“ príslušného zákonného ustanovenia, podľa ktorého bola dojednaná. Preto ako neprijateľnú zmluvnú podmienku súd posúdil zmluvnú podmienku, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu nie je po materiálnej stránke dodané, a v skutočnosti slúži záujmom dodávateľa. Zo zmluvy o úvere vyplýva, že dlžník sa zaväzuje veriteľovi zaplatiť sumu poskytnutú ako úver zvýšenú o poplatok, ktorý predstavuje 88 % z úverových prostriedkov. Požadovanie úhrady poplatku v takejto neprimeranej výške je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Nie je zrejmé, že by malo ísť o plnenie spotrebiteľovi po materiálnej stránke dodané a nemôže ísť ani o plnenie, ktoré by malo byť v záujme spotrebiteľa. Pokiaľ by mal mať veriteľ zo spotrebiteľského úveru nárok na poplatok, je nevyhnutné, aby sa takýmto poplatkom platilo skutočné plnenie poskytnuté spotrebiteľovi, ktoré je súčasne v záujme spotrebiteľa. To, či zmluva neobsahuje neprijateľné zmluvné podmienky v rozpore so zákonom alebo v rozpore so zásadou dobrých mravov, súd skúma aj bez námietky spotrebiteľa, pričom v prípade zistenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky nepriznáva plnenie žiadané z takejto podmienky. Skutočnosť, že výška poplatku nie je limitovaná právnym predpisom, sama osebe neznamena, že žalovaná ako veriteľ by mala byť oprávnená na zaplatenie poplatku v akejkoľvek výške. Poplatok vo výške dosahujúcej 88 % sumy poskytnutého úveru nemôže byť v súlade s princípom dobrých mravov, naopak vykazuje znaky civilnoprávnej úžery. Takisto nie je zrejmé z akých podkladov vychádzal žalovaný, keď vyčíslil nedoplatok žalobcu k 21.11.2019 zo zmluvy o úvere v sume 5774,07 eur. Samotný úver bol poskytnutý žalobcovi v hotovosti sumou 300 eur bez toho, aby boli v zmluve o úvere uvedené úroky, ktoré by mal žalobca zaplatiť, bez toho, aby bolo v zmluve deklarované z akých splátok sa skladá každá mesačná splátka a bez toho, že by bola uvedená končaná splatnosť úveru. Je nemysliteľné, že podnikateľ ako poskytovateľ úverov poskytne fyzickej osobe úver v sume 300 eur a o 7 rokov žiada od spotrebiteľa sumu 5474,07 eur. V tomto prípade sa jedná o civilnú úžeru, ktorú zákon postihuje neplatnosťou spotrebiteľskej zmluvy, pretože je to neprijateľná zmluvná podmienka a nekalá obchodná podmienka zo strany žalovaného. Navyše žalovaný v tomto konaní zaslal úplne zcestné vyjadrenie, z ktorého je zrejmé, že sa vyjadroval k inému úveru, nie k úverovej zmluve, ktorej vyslovenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti sa žalobca domáhal.

43. Na základe vyššie uvedených skutočností a citovaných zákonných ustanovení súd žalobe ako skutkovo a právne dôvodnej vyhovel, pretože z predmetnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere je zrejmé, že sa jedná o spotrebiteľský úver, ktorý je bezúročný a bez poplatkov. Žalovaný má nárok iba na vrátenie sumy reálne poskytnutého spotrebiteľského úveru, pričom žalobca v konaní preukázal, že žalovaný titulom dlžnej sumy od neho vyžaduje neprimerane vysoké plnenie, ktorá suma predstavuje plnenie z neplatného zmluvného dojednania.

44. O trovách konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 1/ CSP tak, že v konaní plne úspešnému žalobcovi ich náhradu nepriznal z dôvodu, že žalobca bol v konaní ako spotrebiteľ od platenia súdneho poplatku oslobodený, žiadne iné preukázateľné trovy konania mu nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Nitre.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) /§ 363 CSP/.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a/ neboli splnené procesné podmienky,
- b/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d/ konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e/ súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f/ súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g/ zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené,

h/ rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania /§ 365 ods. 3 CSP/.